4/200

אבן העזר תקנות עגונות שאלה מב מג

ביהודה

עובדת דידים מיירי בלח שהו כבר כד היתר הרוב ונשחר רק ס"ם וחם סים כאן ס"ם ממש וסים עיקר החשש מחמת חזקת איסור הכה באמת לפום ריהטא תמהני על שני גדולי הדור הגאון פ"י שהזכיר בפירוש שהוא תמה על התשובות המשתמשים בהיתר עגונה מכח ס"ם וע"ז היה עיקר הבנין שלו כמבוחר בדבריו בתשובתו השניה בחיבורו של הגחון שב יעקב בסימן מ"ח בחלק יורס דעס וסגאון שב יעקב דשתק לי' בסא ססכים עמו . ויש לממוס הא בענוכה לא מיקרי איתחזיק איסורא וכמבואר בחום' במסי יבמות דף פ"ח ע"ב בד"ם והבא עליה וכו' שכתבו וא"ת למה דאסקינן בפ' ד' אחין דתרי ותרי ספיקא דרצון ומוקמי לה אחזקה אמאי נקט אשה חלוי אפילו הטאת איכא דמוקמינן בחזקת א"א ועוד מאי קמשני שנשאת לא' אפילו הטאת איכא דמוקמינן בחזקת א"א ועוד מאי קמשני שנשאת לא' הפינו השחת חיכה דמוקמיקן בחזקת ה״ה זעוד מחי קמשני שנשחת כח״ מעדיה היכי שבקינן ליה הא מיחייב מיתת ב״ד דאוקמה אחזקה ואומר ר״י דמה שאשה דייקא ומינסבא מרעא לחזקה כו׳. והנה אף שאין כוונת החוס׳ לומר שע״י זה נעקרה החזקה לגמרי דא״ב היה להיות ע״א נאמן מן התורם לומר שע״י זה נעקרה החזקה לגמרי דא״ב היה להיות ע״א נאמן מן התורם דבמקום דלא איתחזיק איסורא ע"א נאמן באיסורין מן התורה ועיין בחום' דף פ"ח ע"א ד"ה מתוך חומר כו' שהם ג"כ דברי הר"י עלמו אבל כוונתן שריעת החזקה ותינו דומה לשתר חזקת תיסור ות"כ שוב חין רתיה להגתונים הנ"ל להחמיר בעגונה שלא לומר ס"ם מטעם חזקה שאין זה דומה לשאר חזקת איסור. והנה נתתי אל לבי ונזכרתי מתשובה אחת שכתבתי זה מוקני חיטות . זיטני מנהי זה לפני דופרנה מנוסבים החת שכתבתי זם שלשים שנה וכתבתי דלא שייך דייקא ומינסבא רק לענין נאמנות סעד ומדע שהרי טעמא דע"א נאמן נסתפקו חכמינו ז"ל אם הוא מטעם דדייקא ומינסבא ולפ"ז אם נתקדשה כשהיא קשנה ע"י אביה ומעוד ע"א שמת בעלה לה תנשה עד שתגדל דבקטנותה מאן דייק ואת"ל ה"נ א"כ למה לא עשו זה לנפקא מיניה בין טעמא דדייקא ובין טעמא דמלתא דעבידא לאגלויי. ועוד הרי מיכף כשבא העד ומעיד שמת בעלה זה ל"א וום אנו מחירין אותה להנשת בשעתה ומה דיוקת שייך ברגע זו ועוד נשתל את החשה אם עלה בידה איזה ידיעה הלא אנן סהדי שנם היא אין לה שום ידיעה רק מדברי העד הזה . לכן הסברתי הדבר שהכוונה שהעד מסתמא מעיד אמת שמתיירא לשקר לפי שאשה דייקא וע"י דיוקא דידה יתודע שהוא חי ויתפס בשקרו ובן בנתגרשה מתיירא שע"י דיוקא דידה תעמוד על עדי הזמה ומה שאמרו בגמ' טעמא דע"א משום מלתא דעבידא לאגלויי כו או משום אשם דייקא ומינסבא ולדידי הרי גם מעמא דדייקא ומינסבא הוא ג"כ משום השם דייקח ומינסבת ונדידי הרי גם טעמת דדייקח ומינסבת הות ג"ל משום
דעל"ג. גלע"ד שכך נסתפקו אם טעמא משום דעבידא לאגלויי וממילא לא
משקר או הטעם משום דע"י דיוקא דידה על"ג ולכך ירא לשקר ול"מ היכא
דלא דייקא כגון ביבמה ובקטעה וכדומה. אבל לענין שאר ספיקות בגוף
הדבר לא שייך דייקא ומינסבא וכשאר חזקת אשת איש על מכונה לגמרי.
אמנס הגם שסברתי בפירוש דייקא ומינסבא היא סברא נכונה להתירם
אמנס הגם שסברתי בפירוש דייקא ומינסבא היא סברא נכונה להתירם
תיכף וגם להתיר הקטנה אכתי באמת נשים מורגלות לדייק ותיכף נשנחדע לה איזה ספק היא חוקרת ואלמלי בעלה חי היתה עומדת על ידיעה ממנו

ולכן יש לפעמים ללרף סברת דדייקא ומינסבא גם לענין שאר דברים:

וערתה אדבר בעסק ס"ס שהמליא מעלתו ולדבריו יתיר גם בלי הכרת
בגדים ותיכף שנטבע א' במים ואחר כמה ימים עלה א' מן המים

בגדים ותיכף שנטבע א' במים ואחר כמה ימים עלה א' מן המים

מת ואין לו שום הכרה לא בעלמו ולא בבגדיו גם כן יש ס"ס זו וא"ת אין

ה"ג א"כ קשה היאך פשע ביבמות דף קכ"א ע"א דריב"ב לקולא פליג מהאי

דטבע בכרמי ומהאי דעבע בדגלת ודלמא שאני התם דאיכא ס"ס וכן קשה

על רבא דאנסבה לדביתהו אפומיה דשושביניה למה לו פומיה דשושביניה כלל

על רבא דאנסבה לדביתהו אפומיה דשושביניה למה לו פומיה דשושביניה כלל

בלי שום הכרה יתיר מטעם ס"ס. וראיתי שהרגיש מעלתו בזה וכתב דשם

הוא רובא דעלמא נגד הספק הראשון ואיך תאמר ספק זה אדכבה אינו זה

רק אחר מרובא דעלמא דכל דפריש מרובא פריש אבל הכא שמכיר הבגדים

הלא דחוששין לשאלה א"כ אין להסתפק רק בין השואל להושאל. עד כאן

דברי מעלתו: "

מלחמי בדבר זה טעם כעיקר ומה שייך כאן רובא דעלמא ואטו זה הנטבע אינו מרובא דעלמא ולמה נימא שהוא אחר ולא הוא ועכ"פ הנטבע אינו מרובא דעלמא ולמה נימא שהוא אחר ולא הוא ועכ"פ אין הספק אלא בינו לאחר ולדבריו הא דבעי רבא בפסחים דף יו"ד ע"ב עכבר גכנס וככר בפיו ועכבר יולא וככר בפיו מי נימא היינו האי דעל עכברים עכבר גכנס וכרכר בפיו מי נימא היינו האי דעל פרים וחדבריו למה כאן אין הספק רק על שנים הלא השואל יכול להיות מרובא דעלמא ואוקמינן ג"כ כל דפרים מרובא הטול השואל יכול להיות מרובא דעלמא שאל בגדים של זה. ועוד גם החם וכי רוב הטולה בסברא זו שום שורש. אלא דאני תמה למה הולרך לזה והלא מלאחי בסברא זו שום שורש. אלא דאני תמה למה הולרך לזה והלא האינו הה שה של יורשיו והספק השני שהוא אחר אלא שמספקינן שמא דשמא חיי שמא מת ועל זה ניחא ליה דספק הראשון שהוא זה א"כ ממון הכמלא אללו הוא של יורשיו והספק השני שהוא אחר אלא שמספקינן שמא אכהי זה מת במים א"כ ממון הנמלא עתה אינה של יורשיו א"כ יוכל לומר הבנת מיים אלא דאני מה שבטיא בלהד של של ולכרו וה של על הבל הוה של בל הל דאני מה שנה בהך שבנים בהן ששנים בחל הלא הוא דשל מעלה הוא דשנים בחל ובלה ומה של הכלו הוא במביף לכלו מל שלחה בידם אלא רגלו ואמרו חרמים מן הארכובה למעלה תכשא וכתבו רכב"א והר"ן וכן פסק בש"ע בסעיף ל"ב השני הארכובה למעלה בכבלו אבל אם כשל לים ופרשו מאודה אחריו והעלו רגל הארכוב במעלה בכבלו אבל אם נפל לים ופרשו מאודה אחריו והעלו רגל המילו בלנו אל לה

לאלולי ואיתלי בים טרא ופסתא דידא ים מומא ומחמת כסופא ערק ואזל לעלמא. בים מומא דסא ע"כ האי גברא חרוכא דבוקות בו דאל"כ איך רלם רבא להתירה דשוקות בו דאל"כ איך רלם רבא להתירם זשכ"פ הים זשריא הא אדרבה הא ראים שעכ"פ הים זכרא חרוכא הוא בעלה ופסתא דידא זה גברא חרוכא הוא בעלה ופסתא דידא

הוח מחדם חחר דלמח להיפך ח"ץ הרבח רלה לוחר דגברת חרובת הוח בעלה ופסתה דידח ממנו היא ולא חייש כלל לחדם אחר וכאן היה וכאן ממלא ולפ"ץ למה ליה לרי חייא לחלק שפסתא דידח הוח מאיש אחר וגברא מחלו אל ליה להי להי להי חד גברא הוח דהיטו איש אחר וגברא חרוכת הוא איש אחר דלמח כ"ץ חד גברא הוח דהייטו איש אחרינת דלחי לחלול וגברא דסך איתחת אל לשלמח א"ץ דלילולת שיש אחרות לחלות לחלור וגברא דסך איתחת אל לשלמח א"ץ דלילולת שיש אחתלא לחלות כאן היה כאן כלל דאול לעלמת אלא דמחיין כלן היה כאן יש אחתלא לחלות דברח ואול לעלמת כי אולי כתן בלבו לשוב לד"י וברח ואול לעלמת לי ולפ"ץ הדברח ואול לעלמת כי אולי לת מהימני נכרים מסל"ת להעיד עליו דאולי ולהי וחדי זה דומה לשחת לחלות העירי זה דומה לשחת לחלות העירו של אומות שבפ' כל הגע . ולסברת זו והרי זה דומה לשמע מקומטריסין של אומות שבפ' כל הגע . ולסברת זו משכחת נכרי מסל"ת כלחן ששל בל"ב לא שיש לתדש שמת ברח לשוב לדתו העירני אחד תבית דיני ה"ם הרב הגדול מחברת ככרי מסל"ת כלחן משלם בח"ל לאות שבות הייני ה"ם והנה מלאנו משכחת ככרי מסל"ת כלחן א"כ לא לונו בדיש החשות מלבנו ובפרע שהיה אלון לטו לבדים הששות מלבנו ובפרע שהיה אללו יהודי וראה הלירך בנכרי מסל"ת קברתיו הנה כאן שהזכיר שתו והכירו מקיל הרב שמול לאחר דבים לה שחביר ומקיל הרב שמדו בלאר באמר שעמדו יהודים בשנה שהוליאוהו לקבורה ואף שכתבת כי מוא שחודים לא לחור רק שמעו דבר זה מהנכרי שה שוליחים לפבורה הוא שכתבת כי הוא שמחדים לא לומר דבר זה במסל"ת מ"מ נראם לפע"ד כי בו הא ממוכרי הוה ולפור וכדו של הופר וכברע שיש כאן הרבה קולות ונאיו בקו"ע ביו של"ד וני הוא וכלות וניין בקו"ע בו להקל והבו דלא לוסיף עלה ובפרע שיש כאן הרבה קולות ועיין בקו"ע ביון של"ד :

ביומא דפסקת דסך איתתא תום בת סר"ר אלים האברן מקהלתנו מותרת לינשא לנבר אחר ובלבד שיסכימו עמי כבוד הרבנים ב"ד הגדול ב"ד מו"ש ואז מטינא שיבא בהדייםו. ובלבד שאחר שיעינו ויסכימו להתיר ב"ד מו"ש ואז מטינא שיבא בהדייםו. ובלבד שאחר שיעינו ויסכימו להתיר כתועד יחד כלנו להתירה בב"ד כדין הנשאת ע"פ ע"א:

תשובה שלום וברכה, לגברא רבה עורך מערכה, משנתו מדורה וערוכה. אשרי שלו ככה. מאלהיו ישא ברכה. ה"ה כבוד אהובי ידידי הרב הגדול, מעוז ומגדול, המופלא בתורה, נחית לעומקא וסליק ומעלה הלכה ברורה, המושלם במעלות רב ומורה. כ"ש כמהור"ר יעקב נר"ו אב"ד דק"ק ענדיגן במדינת שוויימץ:

מג מכתבן קבלתי וערדות רבות מכל לד הא לדידן ערדת התלמידים בני הישיבה ישמרם השם וכן ירבה וכן יוסיף, והא לדידהו ממקומות רחוקים הבאים לשאול כמה שאלות ומלורף לזה קלת ערדות דבני מתא לכן לפעמים דין גרמא דעליראה עלרת הדברים מלהשיב על שעה חדא . אמנם להיות שאלתו נחולה תקנת עגוטות הרבה נשים ילדות רכות וענוגות לכן איני מעכב מלהשיבו :

רתנה רום מעלתו התחיל בכחא דהיתרא מכח ספק ספיקא. ספק שמא זה האים המלא מת שהרי הכירו סימנין או בש"ע בבגדים ואת"ל שאולים היו ואיננו האיש הנעבע לפנינו אכתי אפילו לא נמלא כלל כיון שנפל למים שאין להם סוף שמא מת במים. וחיזק סברתו לחוש ג"כ לסברת הגאון בעל פנ"י והגאון בעל שב יעקב שהסכים בזה עם הפ"י שלא להתיר ס"ם היכא דאיתחזק איסורא וכמסקנת הש"ך ג"כ ולכן אמר דשאני הכא דרוב מסייע לס"ס שרוב הנעבעים למיתה:

לרובה בדבר זם שכתב שרובם למיתם לא אוכל לעמוד על דבריו שהרי בכל דברי שאלתו לא כזכר שאחתן שראו הטביעה עמדו עליהם בכל דברי שאלתו לא כזכר שאחתן שראו הטביעה עמדו עליהם ישהו עד שתלא כפשם וכיון שלא שהו עליהם שיעור זה הן אתת שהריב"ש בסי' שע"ע כתב דגם בזה רובם למיתה ובסוף דברינו יבואר ואמנם לפי פשען של דברי שאר הפוסקים בזה לא אמרינן רובם למיתה רק נותנין עליהם חומרי חיים וחומרי מתים שלכן אפי' נשאת תלא שלא אמרו במשאל"ם אם נשאת לא תלא אלא בשהו עליהם עד שתלא נפשם ונסתכלו לכל לד שלא עלו מן המים ואף שיש לחוש שהמים אשפלוחו למקום רחוק זהו מיעועא ולכן בדיעבד המכיכון ארובא ולא תלא אבל בלא שהו תלא ועיין בחלקת ולכן בדיעבד המכיכון ארובא ולא תלא אבל בלא שהו תלא ועיין בחלקת

מחוקק ס"ק ס"ל ובסגהת רמ"ל סעיף ל"ד ובב"ש ס"ק ק"ה:
סיים בעובדל דידים ששהו עליהם שיעור הנ"ל ולז כבר ילאו מידי
איסור תורה משום דרובם למיקה והיה נשלה רק איסור דרבנן לל
הייע לריכין לכנום בפרלות דחוקות להתירם ויבואר אה"כ בדבריע ואם

הפילו מ ליכה ס" במים רכ דלמה ל הבלו של ישראל וה ישראל וה וכר לר וכר ללדי מעלתו ו סימן בב ליחוש ל

גמור לע שנפל לי גיטין דף מחים וק מותרת נ התרכובה וא"כ הכ

חי שמח

והנה

כיון דאי דמרא די איפורא חזקת אי ועל זה נכונים ב לדעת שר הש"ר ש

ואולם

כם"ם וב

משמח : ח"י שח על החש מבעלה : ד"ה דק

ולפ"ז

האבר רו ס"ם לו שהביא

ועורד

שום סכ וסייעתו המתהפך הוי ס"כ

ספק ש שמא לא אם תתר בבגדים לאחר וז למחר וז המים ו אמרת ב

חמרת כ אינו זה זה והפנ שאם מל דרכם ש ישראל ( הדבר נו אנשים